

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

JÁSZ UJSÁG

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI LAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztő címére küldendők
ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN:
Egész évre 8.— K
Fél évre 4.— K
Negyed évre 2.— K

Felelős szerkesztő:
BELEZNYAI LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: **DARÁNYI FERENC.**
Előfizetési és hirdetési díjak a laptulajdonos címére küldendők.

KIADÓHIVATAL:
Jászberény, Vásár-u. 2. hol hirdetések a legolcsóbban vétetnek fel. — Nyitlter sora 30 fillér.
ELŐFIZETÉSI ÁR VIDEKEN:
Egész évre 9.— K
Fél évre 4.50 K
Negyed évre 2.50 K

A főtér rendezése.

A város előre fejlődésére és városias jellege megeremtésére nézve felette fontos és elsőrendű kérdés: az Apponyi-és a Szentháromság-tér rendezési és burkolási kérdése kerül a kedden folyó hó 13-án tartandó képviselőti közgyűlés elé.

A főtér rendezésének közérdekű munkálkodásáról már többször tettünk említést. Cikksorozatokban foglalkoztunk vele és ismertettük a módoszatokat, melyek szerint az kivethető és megoldható leend.

A képviselőtestület a rendezési költségre nézve az 500-000 koronás konverzionális kölcsön felvételével már gondoskodott a fedezetről s e tárgyban hozott határozatával elrendelte a már meglévő rendezési és

burkolási tervnek kiegészítését és célirányosabb átdolgozását.

A városi tisztí mérnök ezen rendelkezéshez képest a tervet költségvetést beterveztvén, az ezek tartozékát képező -műszaki leírás szerint a a tér rendezésénél szem előt tartatott, hogy a kocsi és gyalogforgalom lebonyolítása mellett a tér egyben a piactarthatás szempontjából is teljesen megfelelő legyen és e mellett mint sétány a város díszül szolgáljon és város közönségének igényeit teljesen kielégítse.

A közgyűlés elé terjesztett műszaki leírás szerint tehát az Apponyiré rendezése a következő; Ugyanis két oldalt a házak mentén tervezetik 2.5-3.5 méter széles sphalt járda, mint ezt az ut szélessége megengedi.

E mellé jön 4-8 méter széles folyamkavics és helybeli homokkal elegyesen hengerelt fásított sétány. Ezután lesz északon a jelenlegi törvényhatósági (kocsi)-ut helyén 8 méter széles nyers kockakövel burkolt, déli oldalon 5 méter széles nyers kockakövel burkolt kocsiut. A téren átvonuló két kocsiut a téren 5 helyen keresztutakkal lesz összekötve szintén 5 méter szélességben, kockakövel burkolva. Az így képzett utak a tér többi részét 5 mezőre osztják szélen szegélykövel, mely a kavicsos piactér óváására szolgál. Ezen mezők közül kéttagas tér aszfalt burkolással terveztetik a célból, hogy azok élelmi szerek árusítására szolgálhatnak, míg a többi mezők számszerint három sátorok és darab árúk helyéül hasított terméskö-

T Á R C A .

Bolond világot élünk . . .

Bolond világot élünk!
Egy sóhajtság az élet
Mégis az ád minékünk
Képzelt boldogságot,
Mit a sors aranyra váltott.

A bűn és szenvedések
Sóvárgott, csengő díja
Után eped a lélek.
Melyből minden kihalt
S a mely megélt, míg hite volt . . .

Bolond világot élünk!
Bolond, ki hisz s szeret még,
Amugy is fáj a létünk.
Ma élni jól, vigan —
S holnap már csak mámore van.

A leány, a nő csak tárgy lett,
A becsület fogalom.

Bölcs az ki mást reászed ;
Bolond, ki ingyen ad
Akár szivet, vagy csókokat.

Bolond világot élünk!
Egy sóhajtság az élet
És mégis hosszú nekünk.
Nyomorgunk, szenvedünk
S mégis a pénz az istenünk.

A góg a büszkeségünk,
Vágyunk többnek látszani
És inkább megtagadjuk önünk.
Szeretni, hinni nem,
Akarva sem tud senki sem.

Bolond világot élünk!
Eh tán én vagyok bolond,
Hogy röpké földi létünk
Siralmát pöngetem
S az összhang hamis már nekem.

Talán csak csalfa álom,
Hogy ezt a szép világot
Olyan sötétnek látom.

Van szép, van jó s némés —
Csak nem vagyunk rá érdemes.
R. J.

Első lépés.

Irta: **Szentpétery Béla.**

Az utolsók között haladt némán, le-
hajtott fejjel. A múzeumnak nevezett nap-
pali szobák ajtai itt-ott nyitva maradtak,
rosszul égő petróleumlámpák vöröses fé-
nye pislogott, a pulpitusokon nyitott köny-
vek heverték és Sárdy Jenő besurrant a
negyedik múzeumban, állóíróasztalához si-
etett, nyitva felejtett könyvébe tekintett s
izgatottan tette fiókjába.

„De vocatione“ volt a címé s a hi-
vatásról szólt. Szeimeivel még átfutotta az
utolsó mondatot: Si non es vocatus, fac
ut voceris. (Ha nem érzel még hivatást
magadban, szerezd meg azt). S elgondol-
kozva sietett a kápolnába tartó társai után.
A nyolcvanöt fekete reverendás kispap
között alig volt tíz-tizenkét újonc, köztük
Sárdy Jenő. Az idősebbek arcáról komoly

vel burkoltatnak. Az így elosztott utak és az ezek közt lévő mezők a szépészetnek megfelelő fáistást nyernek. A 8 méteres széles ut a Streitman ház és női zárda szegletétől a Bérkocsis-utcán tul 15 méterre vezetetik.

A műszaki leírás azután felsorolja a tervezetben pontos méretekkel jegyzett csatornázás részleteit, mely szerint a tér lejtési viszonya nagyjában marad a mai, a városház előtt marad a vízvázalás. A főter két oldalán tervezett nagyobb méretű csatornába vezetnek az ide beárazó kisebb utcák csatornái.

A szentháromság-tér ez időszerrinti parkja a tervbe vett utak felől — mert ezek feltöltetnének — partfalakkal láttatnék el és az Apponyitértől a nagyköhidig vezető jelenlegi macadám ut nyers kockakövel burkoltatnék. Az ut és az épület és kert melletti járda köze pedig kavicszott, hengerezett és befásított terület lenne.

Ezenkívül a mérnöki tervezet szerint a honvéd-szobor a tér közep tengelyébe helyezendő lenne s ugye körül, mint a főter végében levő keresztiszobor körül egy-egy kis gyepek virágos parkot tervez. A mérnöki tervezet ezután felöleli még a nagytemplom mögötti mai baromfi piactér rendezését is, mely szerint a Zagyvahidtól a Petőfi-utcáig vezető egyenes 10 méter széles ut és az ebbe az Üstökös-utcából torkoló 8 m. széles ut a teret három mezőre osztaná. Ezen három mező közül a nagytemplom felőli parkóriztatnék, míg a másik kettő körüljárva és felöltve piactérnek rendeztetnék.

Az összes főterrendezési munkálat a költségvetés szerint 207,116 koronába kerül, de megtérül a városnak a nyerendő régi anyagból a macadám utaknál és felszedendő a járdáknál 11944korona így a megtakarítás 4827 kor. 60 fillér esne a nagytemplom mögötti tér rendezésére betervezett pótköltségvetés fedezetére.

Ezek volnának nagyobb vonásokban a főterrendezési ügyünk részletes ismertetései. E felett határoz most már érdemileg a keddi képviselői közgyűlés.

HIVATALOS RÉSZ.

Megyei bizottsági tagok választása. A folyó hó 7-én tartott rendkívüli törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek a megye bizottsági tagok választására kirendelt helyi elnökökre vonatkozó határozatát közzétűk lapunk múlt számában, felsorolva a jászberényi 4 választó kerület választási elnökeinek és helyetteseinek neveit. Ugyan ezen közgyűlésben állapították meg a választások határidejét az egész vármegyére nézve, mely szerint a megye bizottsági tagok választásának határidejéül e hó 19-ike tűzött ki. Jászberény négy választó kerületében a jövő évi január 1-től kezdődő ciklusra összesen 15 megyebizottsági tag fog választatni. Ezen választásokon szavazattal bírnak az országgyűlési képviselő választók állandó jegyzékében felvett választók. A most kieső megyebizottsági tagok nagy részben beváltották kötelezettségeiket, voltak azonban néhányan, kiknek csak nevéük volt az de kötelezettségüket nem igen szerették teljesíteni. Nézetünk tehát most a választás előtt az, hogy a 8 nap múlva megrendendő választás alkalmával olyanok kerüljenek be a törvényhatósági bizottságba, akik értelmi-

ségüknel és a közügyek iránti melegérdeklődésüknel fogva ott a választók bizalma folytán méltóképpen helyet foglalhatnak.

Városi közgyűlés. Jászberény város képviselő testülete kedden, folyó hó 13-án rendkívüli közgyűlést tart az általunk már közölt tárgysorozattal. Ezen rendkívüli közgyűlés egyik legfontosabb közérdekű tárgya lesz a főter rendezésének kérdése, melyet mai vezérsorainkban ismertetünk körülményesen.

Iskolaszéki gyűlés. A rom. kath. iskolaszék pénteken délelőtt tartott ülést Erdős András plebánus elnöke alatt, mely alkalommal tárgyalott Turó Ida Niedermajerné szabadság iránti és Piffkó Antal fizeteskiegészítésének kiutalása iránti kérelme. Az első kérelmező kérelmére nézve elhatározta az iskolaszék, hogy a kérvényező tanítónő kérelmét akkor fogja érdemileg elintézni, ha a szabadság indokait jelelített betegség miben állásáról a hatósági orvos véleményét betervezi. Piffkó Antal kérelmét az iskolaszék pártfogólag teszi át a városi tanácshoz. A betegség folytán az ideai tanévre szabadságot nyert Szauer Lajos tanító helyetteseül az iskolaszék — mivel kivételül elvült tüztek ki a helybeli születésű végzett tanítók és tanítónők részére való előny nyújtását az idegen származásuakkal szemben — Bathó Boriskát alkalmazták.

Vármegyei közgyűlés. A vármegye törvényhatósága decemberi évnegyedes közgyűlését a hó 23-án fogja megtartani. Az ezen évnegyedes közgyűlésben előforduló tárgyak előkészítése céljából a vármegye állandó választmánya tegnapi kezdte meg ülésezését a megyeház baloldali kisülési termében. Állandó választmányi ülések tartatnak azután még e hó 16, 17, 19, 20 és 21-én.

Hogyan gátolják meg Makón a húsdrágaságot?

Csak nemrégiben közöltük, hogy a gráci városi hatóság a város tulajdonát képező boihelyiségekben, piacokon s a város belső területén földmunka a helyiséget minden oly mérsárolnak és hentesnek, aki

szinte átszellemült áhitat sugárzott; járásuk biztos volt s a kápolna közelében levették fejükről a kerek kis kapuciumot. Az újoncok arcáról inkább a kíváncsiság rílt le, lopva ide s tova tekintettek, hogy ellessék a többiek viselkedését s valamit rosszul ne tegyenek. S míg a régibb klérikusok nyugodt mozdulattal nyúltak a szentelt vízbe, lassan vetették magukra keresztet, esendesen ereszkedtek féltérdre s közben fejüket is meghajtották, majd fölemelkedve, szűz Mária szobra előtt meghajoltak. Sárdy és új társai mutatójajakkal böktek a szenteltvízbe, bizonytalan jellel vetettek keresztet s hirtelen reverenciáztak az Oltáriszent-ségnek; térdük nagyot koppant a szőnyeges padlón s a szobor felé is csak fejükkel biccentettek. S a helyükön vették csak észre, hogy fejüknél fejeztették a kapuciumot. Gyorsan lekapták s körülnéztek, nem látta-e valaki meg?

Természetesen itt-ott csendes, szelid mosolyokkal találkozott az aztán ki-ki buzgó imába merült. Nagyjából imázsmo-

lyukra könyököltek, csak egyesek térdeltek egyenes testtartással, ami farsztorb s a térdet kergesebb teszi s arcaikat tenyerükbe hajtva, ujjak között lesték, mikor lép be a híres szónok, az országos nevű jezsuita atya, aki ma este kezd meg velük az első lelki gyakorlatot. Egyszerre ajtónyílás hallatszik, nyikorgó léptek zaja s egy sasorrú, fekete, tüzes szemű, de már öszülő páter megy az ölfár elé, halk Ave Máriát rebeg; az alacsony szószékbe ül s miatt irásokat vesz elő, a kispapok kiköhögik magukat; a néma csendet pillanatra egymást követő torokreszelés zavarja meg. S mire elhangzik a szónok megszólalása, édes, közvetlen hangon: kedves tisztelendő urak . . . halotti csend lesz ismét. Mindannyian elhelyezkedtek már ülőhelyeiken, összefont karokkal, félig könyökölve vagy merev testtartással, ki-ki temperamentuma szerint s csak csillogó szemeket, lelkesedéstől pirosodni kezdő arcokat lehet látni. Visszafojtott lélekzettel hallgatják a jezsuita pátert, kinek súlyos szavai eleinte méltósággal hangzanak el,

majd mindig jobban s jobban rezegtetik meg a kápolna langyos, meleg levegőjét s végül az orgona búgásával vetekednek s lopják be magukat a szívekbe. A klérikusfejek már nem a szónok felé irányulnak; a legtöbb lehíjják s elméikedik a hallottakról . . .

Sárdy Jenő meg valósággal összerenzen, mikor a végén hatalmas szóval kiált fel a szónok: „Si non es vocatus . . .” ha nem érzel magadban hivatást . . .

S gondolatban egyszerűen otthon van, a fehérre meszelt szülői házban, öszhajú, fekete pöttyös kendőjű öregasszony mosolyog rá s balján fiatal, hajlékony derékú, lesütött szemű leányka ül szomorúan, a jegyzőék szemefénye, Bence Mariska. S halja atyjának jökevény, enyeigő hangját: Nos, kis tisztelendő úr, holnap már be-rukkolunk s reverendát kapunk. Tíz hónap múlva meg kezét csókol a falu aprajagya Sárdy Jenő tisztelendő úr . . . — Istenem, jószágos Istenem — hállódik közben az édesanya — milyen

a hatóságilag megállapított kiloáron felül mérte a húst s a város területén eltiltotta az árusítást. A mult héten Makó városában más orvosszerhez nyúltak a húsrágóság enyhítésére. Húsmészárszéket állított föl maga a városi hatóság. Szombaton nyílt meg a makói városháza udvarán a hatósági mészárszék. A közönség valósággal megostromolta a kimérést és rendőrökkel kellett felszólítani, hogy a rendet fentartsák. Az első napon négy marhát vágtak le és az eddigi 75 krajcár helyett a marhahúst 60 krajcárért mérik. A borjúhúsnál még szembe ötlőbb a különbözet, mert az eddigi 1 forint 20 krajcár helyett 70 krajcárért mérik a borjúhús kilóját. A jelentékenyen olcsóbb húsrág mellett a gazdák, akik a hatósági mészárszékre adták el aruikat, jelentékenyen magasabb árakat kaptak, mint amennyit a mészárosoktól kaptak. A hatóság a kedvező eredmény után az akciót folytatta.

S íme alig működött a hatósági mészárszék 4—5 napig, Makó város húsiparosai a hét közepén megjelentek a hatóságnál és azon kérelmet intéztek a hatóságokhoz, hogy szüntesse be a hatósági husszék működését, mert különben családjaikkal együtt tönkre mennak. A hatóság nevében Rákossy Gyula rendőrkapitány kijelentette a megjelentek előtt, hogy csak úgy hajlandó a hatósági husszékét megszüntetni, ha a mészárosok a hatóság által megszabott árakon mérik a húst. A megjelentek ebbe beleegyeztek, mire a hatóság a hús árát 1 korona 28 fillerben állapította meg kilogrammonként, azonban kikötötte, hogy a mészárosok a hús árát négy hétig egyáltalán nem emelhetik és ezen idő eltelté után is, ha a hús árát emelni akarják, úgy tartoznak ezt a hatóságnak bejelenteni, mire majd a hatóság többszöri próbavágásokon fog meggyőződni az ár-emelés indokoltságáról.

Nem szűnünk meg hangoztatni a kérelmet, hogy az illetékes tényezők gondolkodjanak az ilyen hírek fölött s merjenek már egyszer valami szokatlan, erélyes in-

boldog is vagyok, hogy bevették kispapnak. Akkor fogadtam meg, hogy papnak neveltetik, mikor nagy betegségéből felgyógyultál. Köszönöm Jenő, hogy engedelmis fiú voltál. Négy év múlva bemutatathatód már hálaadó misédet. S ha Mariska addigra menyasszony lesz, össze is eskethet mindjárt. . . A fiatal leánya fölnevezett, szeméi könyesek lettek s bánatosan felelte: „Ki tudja? Lehet. . .

Jenő végigsimitotta homlokát, halántékán az erek lüktetni kezdtek, feje zúgott s homályos szemével a híres szónokot kereste, de már csak szavai csengtek a fülében: „Fac, ut voceris“. Iparkodjál, törekedjél, fáradozzál, izzadj, tagadd meg magad, imádkozzál, felejt: Isten kegyelme majd megadja a hivatást. S mire körül néz, alig térdel itt-ott egy-egy klérikus, pihenő tértek, nesztelenül fölkel, lábujjhegyen szűz Mária szobránál megy, leborul s imádkozik. Majd fölsiet a dormitoriumba, ahol társai már egyenletes, csöndes lélekzettel alszanak, fülkéjébe megy, gyergyát

tézkedéssel a közönség zsebének védelmére keln.

A.

Város és falu harca.

Az a nagy mozgalom, mely most különösen a hús drágaságának alakjában végig süvít egész Európán, nem többé gazdasági kérdés, hanem átsapott a politika mezőire és valósággal éles társadalmi harczzá fajult.

Ha mélyebben bepillantunk a kérdés rejtelmeibe, azt látjuk, hogy a társadalom egyes osztályai vonulnak fel egymás ellen, hogy megvívják válságos nagy harcukat. Egyik oldalon szemlélhetjük a plutokraciát, a legnagyobb hatalommá duzzadt pénzvilágot, természetellenes szövetségben halál-ellenségével a szociáldemokráciával és pártjukon a sajtóval s mindama elemekkel, melyek a nagy tőke asztaláról élőködnek; a másik részen azok sorakoznak, kik a történelmi hagyományok alapján állanak s a nemzeti egység, nemzeti megerősítés által akarják boldogítani a társadalmat.

A szociáldemokrácia, úgy látszik már elvégezte dolgát: indokolatlan sztrájkjaival rendkívül megrágrította az ipari cikkeket, lenyomta a pénz vásárló értékét. Most még azon dolgoznak a szövetségesek, hogy ennek a fékevesztett hadseregnek olcsó élelmezést biztosítsanak, hogy a földművelő osztályok, melyek a mezőgazdasági termékek előállításával a miveltebb osztályokat és a munkás világot táplálják, eme termékeiket olcsón vessék a piacokra.

Nevezhetnők e küzdelmet a város és falu harcának is az egymás ellen felvonuló ellenfelek terepviszonyai után. A pénz-hatalom s tábora, a gyári munkásság a nagy városok köréngeteiben tanyázik. Ennek a molochnak kell a falu gazdálkodó népének olcsó buzája, olcsó husa.

Nem utolsó gondolat a pokoli terv láncolatában, hogy a mezőgazdasági cikkek lenyomott, silány ára a falu konzervatív népét elkeserítse, az életet rája nézve tür-

gyújt, zöld bőrdíjét halkán kinyitja, nagy halmaz fehérneműjét fölemeli s keresgélni kezd. Homlokát izzadság veri ki, fejével a bőrdíj nehéz tetejét támasztja alá, szive hevesen lüktet, végre megkönnyibülten sóhajt. A kis fényképet megtalálja, a piros szalagall átkötött illatos levélkét is, futó pillantást vet mindkettőre, (nézni nem meri, még érzékenyülne, gyöngye lenne) s a gyergya lángjához tartva, könnyes szemekkel nézi, amint körülnyaldossa az átdozatot, a neki hekatombét, a világhoz fűző egyetlen, utolsó szálát. . .

S a hogy a kép sístereg pattog, serceg, érz, hogy megtette az első lépést a hivatás útján, a legnehezebbet; megsemmisítette az egyetlen emléket, az egyetlen valóságot s ezután már csak az emlékezés ellen kell küzdenie. Si non es vocatus. . .

S a szeminárium órájának nagy kalapácsa visszahangzón, súlyosan ütötte ki a tizenegy órát és Sárdy Jenő mind a tizenegy ütest a halántéka tájékán érezte. . .

hettele né tégye Arra számít a szociáldemokrácia, hogy ha egyszer a falu népe inségbe jut, nem lézsen meg neki minden-napi kenyere, rálép ő is az elégtelenség útjára és leereszti láncáról a tömegben szunyadó pusztító szenvedélyeket s a társadalmi rend felforgatására azok a rétegek is a szocializmus vörös zászlaja alá szegődnek, melyeket eddig a föld szerete távol tartott a komünista állam ábrándjaitól.

Franciaországban, a szocialista állam e klasszikus hazájában a szociáldemokrácia a lehető legügyesebben van szervezve, csaknem áttörhetetlen hadoszlopokká tömörítve. Nem mulaszt el egy pillanatot sem, nem hagy figyelmen kívül egyetlen módot sem, hogy romba döntse a mai államrendszert s felépítse a szocialista országot. Törekvései azonban rendszerint hajtóerést szenvednek a francia parasztnak földjéhez való ragaszkodásán. . . De mikor a „crise viticole“ lángba borította Franciaország déli részét, az egész Midit, s félmillió paraszttal állott fegyverben, Clemenceau az egész hadtesteket kellett mozgositania, hogy visszazökentse az állami rendet régi kerékvágásába.

Ha, teszem azt, a magyarparaszt is a ránehezülő elviselhetetlen terhek sulya alatt megbillen lelki egyensúlyában és végső elszántságával beledobja magát a forradalom tüztől s vértől izzó viharába, de felszökknék egy pillanat alatt a szociáldemokrácia forradalmi programjának hőmörje és minő hatalmas árrá lenne egy pillanat alatt az egész állami berendezkedésben!

Vajjon áterzik-e a vezető osztályok s az állami rend kormányzói, hogy a falut elkeseríteni nem szabad, hogy a falura súlyosodó terheket tovább szaporítani nem lehet, hogy ebben a harcban, melyet a pénz-hatalmasság, s a szocializmus a falunak izent, e mellé kell állani, ha a jövőt s a haladást biztosítani akarják?!

A Le Play által alapított francia közgazdasági tudományt művelő társaság nem régt tartott európai kongresszusán oda kiáltott az egész művelt világ fölébe. „Ha a fennálló társadalmi rendet megóvni akarjuk, ha a közművelődésnek s ennek hatása alatt az emberiségnek harmonikus fejlődését biztosítani akarjuk, a népség nagy részét vissza kell vezetni a faluhoz“. „Visz-sza a faluba. . .!“, hangoztatja Jules Meline s a kongresszus, melyen képviselve volt az egész művelt világ, megtapsolta, mint az egyedüli orvosszert, mely e lázas kor társadalmi betegségének gyógyítására leginkább alkalmas.

S mit látunk mégis mindezzel szemben?! Azt, hogy a falu népe, a kis s apró birtok, a bogárhátú kis házak legmos-tóább gyermekei az állami gondoskodásnak. Mig a nagy tőke és a nagy ipari vállalkozás az állami kegy minden előnyét élvez, — pedig ez a tőke s ez az ipar sokszor nem is magyar, nem is nemzeti, hanem idegen nemzetbeli s idegen érzésű, — addig a falu kis földje, mely magyar és nemzeti, az állami és társadalmi renddel járó vér- és pénzáldozat minden terhét viseli.

A mely népréteg tulajdonképen a nemzet gerincét alkotja, részestül a legmostohább eljárásban. Pedig itt hullik legbőségesebben az a drága harmat, a néma, szüntelen, soha el nem lankadó munkálkodás verejtéke a fekete földre, hogy megöntözze s termékenyítse. Itt születik az a tiszta s erős szemded, mely megtölti a hadsorokat s erős bástyát von a házi tűzhelyek köré. Itt lobog az a tiszta, szeplőtelen nemzeti érzés, mely áhítattal gondolt sz. István államalkotására, lelkesül Mátyás hősi tettein s rajong Rákóczi szabadságszeretőtén.

Végzetes könyelműség közömbösen nézi, amint a nemzetközi szocializmus vad és féktelen igazatásával rárohan a falura, a a tüzes szenvedélyek felszításával kiperzseli a vallásosság s hazafüség érzéseit, az alkoholizmus korlátlan támogatásával megmélyíti az erkölcsöket!

A falu népét elsősorban művelődésében kell magasabb színvonalra emelni. A fejlettebb műveltség földmives sikeresebben fog dolgozni földjén s eredményesebben a föld üzemének kihasználásában. Ha már a terhek nem lehet vállairól leemelni, olyan állami intézményekkel kell segítségre sietni, amelyek láthatóvá teszik fáradságos munkálkodásának gyümölcsét s amelyek még melegebb szálakkal fűzik szivét földjéhez.

Nemcsak a politika zajos terein lehet a haza körül edemeket szerezni, de legtöbbet erőket, legnemesebbeket a nép nevelésében, a falu védelmében.

Lukácsy István.

UJDONSÁGOK.

Gróf Zichy Nándor kitüntetése. Ó Felsőge megengedte, hogy gróf Zichy Nándor v. b. t. tanácsosnak, tárnokmesternek, a vallás és tanulmányi alakok kezelését ellenőrző bizottság elnökeként s minőségben sok éven át kifejtett hasznos és eredményes működéséért teljes elismerése tudat adassék.

A magyar katolikusok ősz bajnokának s vezérének ezen újabb kitüntetése osztatlan örömet kelt országzszeret. Zichy Nándor gróf elévülhetetlen érdemeket szerzett a vallás és tanulmányi alakok katolikus jellegének fenntartása és megővése körül is. A királyi kitüntetés csak újabb bizonyíték azon megalkuvást nem ismerő, lángoló katholicitásra való megtartás mellett, amely a már 82 éves pátriarkánkat hosszú s annyi megpróbáltatásnak kitett életét jellemzi.

Jászapáti gimnáziumot kér. Jászapáti testvér jászoközsgéinkben erélyes mozgalom indult az iránt, hogy a második legnagyobb jászoközsgében gimnázium létesítsék. A cél hathatós elősegítése szempontjából a legutóbbi rendkívüli megyei gyűlés alkalmával a hét elején a kerület országgyűlési képviselője dr. Okolicsányi László vezetésével egy monstre deputáció tiszteltet vármegyénk főispánjánál dr. Horth Szabolcsnál, a kit arra kérték, hogy a gimnázium felállítására irányuló törekvésüket a közoktatásügyi kormányfő támogassa. A főispán a küldöttséget szívesen fogadta és legodaadóbb támogatásáról biztosította.

Hangverseny. A helybeli zenekedvelők által rendezett első nagyszabású művészi színvonalon álló hangverseny teg-

nap volt nagyközönség előtt megtartva a Lehel-szállóban, melynek részletes tudósítását csütörtöki számunkban adjuk.

Jelmezestély. A jászberényi fiatalság a jövő hónap 21-én a korcsolyaegylet javára, jelmezestélyt rendez. A fényesnek ígérkező estély iránt, nemcsak helybeli, hanem a vidéki úri közönség körében is nagy érdeklődés nyilvánul. A jelmezestély meghívóit a rendezőség már legközelebb szét fogja bocsájtani.

Karácsonyi pásztorjáték. Emlekezetünkben van még a róm. kath. tanstület által a mult év karácsonyi idejében rendezett betlehemi pásztorjátékok kiváló sikere. Ezen a gyermeki lelkekre s azok vallásos érzületére jól ható pásztorjáték most — mint értesültünk — ez év karácsonján is meg fog ismételődni. Ugyan is a róm. kath. tanstület elhatározta, hogy e hó 18., 19., 20. és 21-én nagyobb szabású pásztorjátékot rendez a növendékekkel. Ez uton felhívjuk az érdekes és gyönyörködtető gyermekelőadásokra a közönség figyelmét.

Mikulás. A kicsi gyermekek által félve szeretett Mikulás napja a hét elején köszöntött le borogós esős idővel. Ez az időben nem zavarta a kis nebulókat abban, hogy a szépen kipucovolt cipőcskéjüket ki ne rakják a eső permétével homályosított ablakokba. Sok, sok helyen be is hozta a jó Mikulás az édességeket, de sok helyen a rettenetes drágaság barikádjain nem tudott áthatolni az öreg bácsi s így bizony megint sok-sok helyen a szegény igazán szegény kicsinyek a saját cipőcskéjükbe hullatták bele a fájdalom keserű könnyeit. Híjába most még a Mikulás sem olyan, mint volt ezelőtt — régen.

Budavár bevétele. A Feszty-körkép legremekőbb részletének megalkotója Vágó Pál jeles jász festőművésznünk most kezd bele legújabb történeti alkotásának konstruálásába, a „Budavár bevétele” című képfestésébe. Vágó Pál ezen nagybecsű ideájának kivételén már rég munkálkodik s most a megvalósítás küszöbén nagy történeti ismereteinek egészét viszi bele legújabb alkotásába, mely ha elkészül ország világ előtt mint eddig annyi sokszor fényt és dicsőséget fog szerezni a „jász”-névnek s ezzel egy újabb babért a világhírű jász festőművész homloka köré.

Mi lesz a Zagyva jegével? A szezon réme a Zagyva fertőzése a selypi cukorgyár által megint jelentkezik. Fodros habos hullámok takarják a tiszta Zagyva víz felületét. Ezen botrányos látomány önkéntlenül azon kérdésre indít bennünket a város és a jászvidék közegészségügye érdekében, hogy mi is lesz a Zagyva jegével? Mert tekintettel arra, hogy a fertőző anyagokkal telített Zagyva víz, illetve zagyvajég használata az élet konzerválásra nem alkalmas, miután az egészséget veszélyezteti, kívánatos volna, ha a hatóság vagy eltüntetné idejében a Zagyvajég használatát, vagy pedig erélyes intézkedéssel oda hatna, hogy a jegelés ideje előtt megszüntethető lenne a fertőző szennyviznek a jegelésre szánt zagyva részre való bebecsájtása.

Halálozások. Ifju Sass István városi képviselő helybeli gazda embert a héten tették öröknnyugalomra, ki fia volt Sass Pál templomgondnoknak. A temetési szertartást maga Erdős András plebános végezte.

Ugyancsak a héten halt el Jászberényben Csikó Dónát vagyonos szappankereskedő. A megboldogultban dr. Csikó Dónát ügyvédjelölt édes atyját gyászolja.

Bank mint sorsjegyközzvetítő. Mint már köztudomású a régebben közölt hírdetésekből folyólag, hogy a Jászberényi

Gazdasági Takarékpénztár a közelmultban bevezette az I koronás életbiztosítási betéteket, mely ugyan 15 év leforgása után 1000 korona betéteket biztosít a biztosított javára. Most pedig legújabbban — mint értesültünk — ugyan ezen pénztézetet a „Magyar Jeltárog hitelbank” nyreményi kötvény sorsjegyek elárúsítását eszközli, melyeket a napi árfolyam mellett lehet ott részlet iv befizetése mellett vásárolni, vagy is ha az illető vásárló 15 koronát befizetett, kap egy teljes értékű konvertált sorsjegyet, mellyel a meghatározott időben játszik. A pénztézet gondoskodik e szerinti egyben arról, hogy a sorsjegy további hátralékát a vásárló közönség vagyoni körülményeire képest az általa ohajtott időben és csekély részletekben fizetheti be. Ajánljuk a sorsjegyvásárló közönség figyelmébe.

Új rend a vonatokra való beszállással. Az államasufak elsőkölsé a személyforgalom gyorsabb lebonyolítása érdekében rundeletet bocsájtott ki az állomásfőnökségekhez, melyben a vonat menetrend szerint való megkönyvítése és a késés apasztása érdekében elrendeli, hogy a be- és kiszállással csakis az egyik bejáró ajtót szabad igénybe venni, még pedig a főlzállással az első, a kiszállással pedig a hátsó ajtót szabad csak igénybe venni, úgy, hogy a fel és leszálló utasok egymással ne találkozzanak, vagyis egymást fel- és leszállásban ne akadályozzák, ami mindig idővesztésséggel jár. A rundelet mindjárt életbe is lép, amire figyelmessé tesszük az utazó közönséget.

Gyilkosság az örömtanyán. Megirtuk volt annak idején azt a szenzációs bicskázási esetet, mely az őszön itt Jászberényben a VI-ik kerületi nyíltház első lejártszódott s melynek áldozata lett egy Birgés István nevű fiatal legény. A tettes Tajti Imre jászapáti születésű szabó segéd, — ki dulakodás közben a félig nyitott ajtón keresztül leszurta Birgést — e hó 7-én állt a szolnoki kir. törvényszék esküdtbírósa előtt, mely a védelem meghallgatása után őt a gyilkosság büntette alól az esküdték igazmondása alapján felmentette és azonnal szabadlábra is helyeztetett.

Piaci husarak. A legutóbbi heti piaci fogalom szerint a példátlan magas husarak a következők: Marhahas 1. kor. 70. és 1. 36. Borjúhas hátulja 1. 60. eleje 1. 40. Juhhús 1. 20. Sertéshús 1. 60. Szalonna 1. 80. 2 kor. Zsir 2 korona. Füstölt sertéshús, kolbász kilója 2 kor. Szopós malac 11. 50. — 12 korona.

Tájékoztató. Ma már mindenki tudja, hogy lakást, burtozott szobát, ingatlant úgy a fővárosban mint vidéken venni, eladni, csak Huszár Á. hirdetési irodája ujan lehet. Budapest V. ker. Zrínyi utca 1. Greshám-palota. Válaszbélyeg.

Vidéki rövid hírek.

Új főjegyző. Törökszentmiklóson a Kis István lemondása folytán megüresedett főjegyzői állásra Bakos Gyula kenderesi jegyzőt, Kientzl József jászapáti kereskedő vejét választották meg nagy szótlóbbsséggel.

Szövetkezés. Ma délután alakítják meg Jászapáti „Hitelszövetkezetet”, címen 20 filléres heti részletekben fizetendő 850 fillérrésszel a legújabb pénztézetet, mely szövetkezeti alapon a kisgazdák a és a szegény vagyonu kis emberek hiteligényét lesz hivatva szolgálni.

Borvizsgálat. Egri Szilárd egri vincellériskolai igazgató, a mi termő periferiánkra is kirendelt felügyelő a mult napokban Gyöngyösön tartott borvizsgálatot

a pincékben, ahol egy helyen sem tudták a törvény által rendelt bornyílvántartási jegyzéket felmutatni. Ez intő példa lehet városunk és a jászvidéki borgazdáira nézve.

— **Ismeretterjesztő előadások.** Mint már említettük *Barsy Károly* dr lapunk munkatársa Egerben tartózkodása ideje alatt jelentékeny részt vesz ki a közművelődési és szociális mozgalmakból. Legutóbb a mult napokban az ottani Keresztényszocialista Egyletben két ízben tartott felolvasást és népszerű előadást.

— **Elgázolta a vonat.** A szolnoki vasutalomás rendező pályaudvarán Csontos Mihály nevű fiatal 20 éves vasuti munkást tolatás közben elütötte a vonat és a sérülései következtében még az nap meghalt. A vizsgálatot, hogy kit terhel a felelősség, megindították.

— **Gyilkossági kísérlet** kinyomozásában fáradoz most a szolnoki csendőrség, melyet állítólag egy jómódu parasztagazda 19-20 éves fia követett volna el szomszédja ellen, revolverével megsebesítve azt.

— **Hatóság megsejtése.** Egy dühös adófizető, névszerint Szász T. József Kötelek községben Földes József községi pénztárnokot az adófizetés alkalmával megtámadta és tetteg bántalmazta. Megindították ellene a fenytő eljárást.

— **Megint bicskázás.** Szolnokon is napirendre vannak a lakodalmi bicskások. Most legutóbb a mult napokban egy paraszt lakodalom alkalmával Csabai László fiatal legénytársát S. Papp Mihályt bicskázta meg súlyos sebeivel a hasán.

— **Színházépítés.** Kisújszállás városa szépművészet pártolók tekintetében lepest akar tartani az ország haladó városaival. Most egy állandó színház építését vette tervbe, mely ügyben a színházépítő bizottság most a mult napokban tartott ülést, hol elfogadták a bemutatott építési tervet. E téren Szolnok után ez is elhalad bennünket Jászberényieket.

— **Fegyver a gyermek kezében.** Rékasi Imre 13 éves fia Hatvanban flóber puskával játszódva fejbe lött egy két éves kis gyermeket. A kis gyermek Majzik János vasuti raktáros fia, életben maradásához kevés a remény.

— **Sok a korcsma.** A pénzügyminiszter a falukra nézve kimondotta több esetből folyólag, hogy a 3 éves lakásnál kisebb népességek községeiben a már meglévő egy vendéglőn kívül csak akkor adhat újabb korlátolt engedélyt a pénzügyigazgatóság, ha a falu főrdőhely vagy idegen forgalmu központ.

— **Bankgyűlések.** A jászapáti Gazdasági és Iparbank részvénytársaság holnap tartja a 48-as pártkörben a alakuló közgyűlést. Az újbank 150,000 korona alaptőkével alakul és így Jászapátin a fő, mint Jászdózsán a fiókintézetnél a jövő év január hó elején megkezdí működését.

NYILT-TÉR.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására adni, hogy Jászberényben (a Hay-féle főtéri házban) a Schilling Károly fodrászüzletét átvettem, és azt a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelőleg rendeztem be. Törekvésem oda irányul, hogy vendégeim igényeit kielégítem.

Üzletemben kaphatók mindennemű piperecikkek: **puder, fogpor, bajuszpedrők, sajtákészítési hajfonatok, copfok, hajpótlékek, férfi és női parókák és babahajdiszitmények** stb.

A közönség becses pártfogását kérve
vagyok
BURKA ISTVÁN
fodrász.

Német nyelvtanítás.

Perfekt német nyelvtanításra elfogadtnak tanítványok. Jászberényi IV-ker. Litiom-u. 8 szám alatt.

É l a d ó

a jászberényi határban 113 katasztrális hold négyszallási és részben borsóhalmi szántó és rétből álló nemkülönbön 98 hold boldogházi és tápiói, szántóbeli és rétből álló földbirtok megfelelő tanyaépületekkel ellátva az érdeklődőknek.

Bővebb felvilágosítást dr Bathó Károly jászberényi ügyvéd nyujt.

!! Köszén !!

A legjobb minőségű hazai és poroszországi salak és portmentes szalon szén, továbbá budapesti légszeszgyári, valamint poroszországi pirszén (coaksz) a bánya által előírt eredeti ár mellett alólrótnál megrendelhetők.

Pontos szállításért szavatosságot vállal:

HOFFER MIKSA
több hazai és poroszországi
bánya képviselője.
JÁSZBERÉNYBEN.

Hemerka

okl. kántortanító és zenetanár bármiféle hangszeren való tanulásra órát ad. Egy óra 80 krajcár, ha több óra hetenkint, akkor olcsóbb. Lakik Beleznay főkántornál.

PÁRTOLJUK

a kat. sajtóegyesületet!

Az egyesület célja a kat. napi sajtót és jóirányú irodalmat föllendíteni, versenyképessé tenni és a legszélesebb körben elterjeszteni. E végből szellemi és anyagi erőket mozgósít, a kat. társadalmat szervezi és egy nagy sajtóalap létesítésére törekszik.

Tagja lehet minden keresztény férfi és nő — a rendes tag felvéneként legalább 1 K (vagyis egész évre 2 K) tagdíjat fizet. — A jötevő tagok sorába tartozik aki évenként legalább 10 koronával járul az egyesület céljaihoz. — Alapító tagként szerepel az, aki egyszerre (vagy részletekben 2 éven belül) legalább 200 koronát áldoz a magasztos célra. — Disztag címe illeti meg azt, aki legalább 1000 K összeget adományoz a sajtóalap javára.

Központi iroda:

Budapest,

Farenciek-tere 7. lépcs. I. em.

Karácsonyi occasió!

A jászberényi első bazárban

(főter, Gyurkó-féle ház)

a karácsonyi ünnepekre nagy választékban vannak mindennemű **ajándéktárgyak.**

A fővárosi üzletekben található mindennemű legmodernebb játékszerek, dísz tárgyak, karácsonyfadíszitmények izléses kivitelben, — a karácsonyi vásárra tekintettel — mesés jutányos áron

árusítatnak. A legtöbbí keleti és kivitelű világítók, gépezettel szerelt játékok, izléses gyermekjátékok, babák, gyermek-pipere tárgyak, mindennemű diszművek a legszolidabb árakban kaphatók s levélben vidékre is megrendelhetők. — Jászberény, Apponyi-tér 24.

Révész Mór

bazáros.

Akác és virág-méz!

Gyors és pontos kiszolgálás.

Kóczyán Kálmán

fűszer- és csemegeüzlete

JÁSZBERÉNY,

a nagytemplommal szemben.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Állandóan friss teavaj!

Kaphatók:

Magyar gyártmányú teasüteménykülönlegességek leg nagyobb választékban, az általános drágaság dacára **hihetetlen olcsók.**

Ki olcsó és jó kávét akar, tegyen próbát általam **háziilag pörkölt** kávéfajokból, mindig friss, pörkölt állapotban kaphatók.

Rumok, likörök, tokaji gyógy-aszúk, visontai és villányi vörös gyógyborok, minden híres borvidék borai, valamint helyi termésű boraimat a legjutányosabb árak mellett ajánlom.

Minden hétfőn friss **hentesárak.**

Kaphatók bel- és külföldi sajtok: Ementháli, trappista, magyaróvári, rokforti, dőri-pusztai, pécsi csemege, imperiál, parmasán, lipthói juhturó. Sós pácolt és olajos halak nagy választékban

Karácsonfadíszek

Szigoruan szolid és olcsó árak. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Diszes dobozos cukorkák

„PFAFF“

varrógép villanyerőre!!!

Legelső és legértékesebb a világon Óránként 3 fillért fogyaszt óriási munkaképesség mellett! Többet dolgozik, mint 10 más fajta varrógép. Bizonyított dolog és ami fő, minden fáradság nélkül.



Ajánlja **zajtalan és könnyűjárású**

Singer-Central-Bobbin karikahajós-balkaros varrógépeit házi s ipari céokra.



Sérvkötők, gummiáras, műszerek, különlegességek, szemlívők és hőmérők

nagy választékban.

Elvállaja toronyórák felállítását és javítását, fül- és zsebórák, ékszerek, valamint mindennemű tárgyak javítását, továbbá

házi villanycsengők

felállítását és javítását.

Fali-, álló-, inga-, omega- és ütőzsebórák nagy raktára.

Nagy raktárt tart arany- és ezüstművekből, ékszerekből, evőeszközökből - és

ezüst dísztárgyakból

melyek ajándékoknak igen alkalmasak. Ugyiszintén

üveg- és porcellánárak

nagyraktára.



Európa összes gyárainak varrógépeiből nagy raktárt tartok, s így a varrógépek legolcsóbban nálam szerzhetők be.

Műhímezés és aplikáció munkákat ingyen tanítom.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek

Pontos és szolid kiszolgálás.

Spekonya Lajos

PLATTA ANTAL UTODA

órák, ékszerész és mechanikus

Jászberény,

a Jászkerületi Népbank épületében.